

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ В ГАЛУЗІ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА

Виконав здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Селіверстов І.А.

Керівник: к. п. н., доцент Байша К.М.

Хмельницький – 2024 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
 Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов
 Освітній рівень другий (магістерський)
 Спеціальність 035 «Філологія»
 Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»-
 Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

к. філол. н., доцент

_____ Аеліта ЛЕБЕДЄВА

“25” січня 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Сєліверстова Ігоря Анатолійовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Специфіка перекладу фахової лексики в англомовних текстах в галузі матеріалознавства

керівник роботи Байица Кіра Миколаївна, к. п. н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказами закладу вищої освіти від «19» 10 2023 року № 565-с та «25» 09 2024 року № 501-с.

2. Строк подання студентом роботи 01.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: Об'єктом дослідження виступає термінологія з матеріалознавства англійської мови. Предметом дослідження є функціональні особливості матеріалознавчих термінів у англійських наукових та публіцистичних текстах та способи їх відтворення українською мовою

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Терміни та професіоналізми в сучасній мові. 2. Структурно-семантичні особливості фахової лексики галузі матеріалознавства. 3. Відтворення фахової лексики галузі матеріалознавства при перекладі англомовних фахових текстів.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів)

У Додатках представлено Словник термінів галузі матеріалознавства Фактичний матеріал відібрано методом суцільної виборки з англомовних джерел – наукових статей [22-58].

6. Консультанти розділів роботи

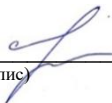
Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/рецензента	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
Консультант з написання I-III розділів	Кіра БАЙША, к. п. н., доцент	25.01.24	01.10.24
Консультант з нормоконтролю	Кіра БАЙША, к. п. н., доцент	25.01.24	01.11.24

7. Дата видачі завдання 25.01.2024 р.

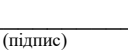
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	29.01.24 – 11.02.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	12.02.24 – 25.02.24	виконано
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	26.09.24 – 15.10.24	виконано
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.24 – 31.10.24	виконано
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.24 – 15.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.24 – 19.11.24	виконано
7.	Оформлення роботи	20.11.24 – 24.11.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	25.11.24 – 01.12.24	виконано
9.	Надання роботи на рецензування	02.12.24 – 09.12.24	виконано
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.24	виконано
11.	Захист роботи в ЕК	20.12.24	

Здобувач

 Ігор СЕЛІВЕРСТОВ
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи

 Кіра БАЙША
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕРМІНИ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ МОВІ	
1.1 Термінологічна лексика як компонент професійного мовлення	8
1.2 Роль професіоналізмів у системі наукової мови.....	18
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ ГАЛУЗІ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА	
2.1. Структурні особливості фахової лексики в галузі матеріалознавства	28
2.2. Структура речення в англомовних науково-технічних текстах	39
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ ГАЛУЗІ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ	
3.1. Перекладацькі трансформації для відтворення фахової лексики галузі матеріалознавства.	48
3.2. Структурно-семантичні особливості багатокomпонентних термінів англомовних наукових текстів галузі матеріалознавства	62
Висновки до розділу 3	68
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	78

ВСТУП

Матеріалознавство зазнало бурхливого розвитку за останні роки, були запропоновані новітні технології та матеріали, наприклад, матеріали натотехнології або композитні матеріали для будівництва, машинобудування, літако-будування, авіакосмічної галузі та для виготовлення споживчих товарів.

Терміносистема матеріалознавства також зазнає постійного розвитку, до її складу залучають нові поняття та назви. Те, що науковці всіх країн публікують свої роботи англійською мовою, зумовлює потребу в розумінні та дослідженні особливостей словотвірної архітекτονіки, описі арсеналу словотвірних засобів та моделей, а також виявленні ступенів продуктивності різних видів термінотворення в англомовних науково-технічних статтях. Отже терміни становлять значну частину термінологічної бази галузі матеріалознавства через неможливість передати їх простими поняттями виникають значні труднощі в розумінні та відтворенні українською мовою, що зумовлює потребу в їх вивченні.

Комплексне дослідження теоретичних питань термінознавства і галузевої термінології проведено у працях таких дослідників, як Т. Панько, А. Д'яков, А. Суперанська, М. Вербенець, В. Даниленко, Л. Симоненко, Б. Головін і Р. Кобрін, В. Судовцев, В.Карабан та інші..

Актуальність теми цієї роботи зумовлена недостатнім вивченням і постійним оновленням лексики матеріалознавства в термінології у структурному, функціональному та перекладацькому аспектах. Дослідження деяких особливостей термінології, зокрема зв'язку між структурою та семантикою, стилем тексту та функціями термінів певним чином полегшує розуміння та переклад фахової лексики цієї галузі.

Мета роботи полягає у виявленні особливостей функціонування термінології матеріалознавства в англомовних наукових текстах та визначенні основних способів відтворення англійських термінів цієї галузі українською мовою.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- 1) охарактеризувати терміни та професіоналізми, як лексико-семантичну систему в сучасній мові;
- 2) визначити структурно-семантичні особливості утворення фахової лексики в галузі матеріалознавства ;
- 3) окреслити алгоритми перекладу спеціалізованої лексики при роботі з науковими текстами з матеріалознавства.
- 4) з'ясувати специфіку перекладу англійських термінів галузі матеріалознавства на українську мову;
- 5) провести аналіз структурно-семантичних особливостей багатокomпонентних термінів науково-технічних англomовних текстів галузі матеріалознавства;
- 6) скласти термінологічний словник з матеріалознавства на матеріалі англomовних наукових статей.

Об'єктом дослідження виступає термінологія з матеріалознавства англійської мови.

Предметом дослідження є функціональні особливості матеріалознавчих термінів у англійських наукових статях та способи їх відтворення українською мовою.

Методи дослідження. Основними методами дослідження було обрано: метод систематизації та класифікації теоретичного матеріалу, метод суцільної вибірки, описовий метод, методи структурно-семантичного та компонентного аналізу

Матеріалом дослідження послуговували терміни та професіоналізми галузі матеріалознавства, відібрані з англomовних наукових статей з журналів.

Одержані результати мають **практичне значення** для використання матеріалу з даної теми для укладання термінологічних словників, у викладанні курсів з термінології, теорії та практики перекладу, порівняльної лексикології і стилістики англійської та української мов, а також як інформаційна база у

подальших дослідженнях.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох основних частин – одного теоретичного розділу і двох практичних, висновків до кожного окремого розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (58 позицій), Загальний об'єм роботи складає 80 сторінок.